

Antwoord Praktische Pediatrie Plaatjes Puzzel

Een baby met harde, pijnlijke plekken in de huid

Diagnose

Neonatale subcutane vetnecrose.

Dit is een weinig voorkomende, zelflimiterende panniculitis van het subcutane vetweefsel, meestal optredend binnen enkele dagen tot weken na de geboorte bij à terme geboren neonaten. Het beeld presenteert zich met rood-paarse, scherp begrensde, geïndureerde subcutane noduli of plaques met een voorkeurslokalisatie op wangen, nek, rug, billen, armen en bovenbenen. De pathogenese is onbekend. Er is mogelijk een relatie met hypothermie en (oxidatieve) schade. In de literatuur gelden geboortetrauma, asfyxie, infectie, sectio caesarea, hypothermie, pre-eclampsie, maternale diabetes mellitus en matернаal gebruik van calciumantagonisten als mogelijke risicofactoren voor het ontstaan van subcutane vetnecrose.

De diagnose wordt klinisch gesteld. Echografisch onderzoek kan de locatie in het subcutane vetweefsel bevestigen. Bij twijfel kan een naaldbiopsie worden verricht. Aanvullend biochemisch onderzoek dient te worden verricht om mogelijke complicaties zoals hypercalciëmie, trombocytopenie en hypoglykemie aan te tonen. Bij deze patiënt toonde aanvullend onderzoek een forse hypercalciëmie

(4,37 mmol/l) met een geïoniseerd calcium van 2,27 mmol/l, albumine 35 g/l, fosfaat 1,81 mmol/l. Glucose was 3,4 mmol/l, CRP 14 mg/l. Volledig bloedbeeld, overige elektrolyten, leverfunctie en (bij)schildklierfunctie waren normaal.

Hypercalciëmie is de meest beschreven en potentieel gevaarlijkste complicatie van subcutane vetnecrose. Deze complicatie komt voor bij 28 tot 56% van de gevallen in beschreven case-series (11 en 16 patiënten) en ontstaat gemiddeld drie tot vier weken na het verschijnen van de huidafwijkingen. Calciumgehalten variëren van 2,8 tot 4,9 mmol/l. De pathofysiologie van de hypercalciëmie is onvoldoende bekend. Neonaten en zuigelingen kunnen hierbij klachten hebben als geprikkeld zijn, voedingsproblemen, apathie, obstipatie, braken, hypotonie en *failure to thrive*. Bij ernstige hypercalciëmie kunnen hartritme stoornissen en calcinose in lever en nieren optreden. Behandeling van subcutane vetnecrose is ondersteunend en gericht op het voorkomen en behandelen van complicaties. De huidafwijkingen kunnen pijnlijk zijn, zodat pijnstilling geïndiceerd is. Hypercalciëmie dient te worden behandeld met hyperhydratie, furosemide, een calcium- en vitamine D-arm dieet en eventueel prednison. Hypoglykemie en trombocytopenie dienen te worden uitgesloten bij presentatie.

Terug naar de casus

Met de hier beschreven therapie (geen prednison) zagen we bij onze patiënte een geleidelijke normalisering van de calciumspiegel. Bij follow-up was er aanvankelijk sprake van subcutane atrofie van de aangedane plekken. Later herstelde dit restloos. Haar groei en ontwikkeling zijn goed.

Conclusie

Subcutane vetnecrose is een zelflimiterende panniculitis van het subcutane vet. Belangrijkste en potentieel levensbedreigende complicaties zijn hypercalciëmie en hypoglykemie. Vroege gerichte diagnostiek, adequate ondersteunende therapie en pijnstilling zijn om deze reden essentieel. Subcutane vetnecrose geneest meestal restloos.

Referenties

- Borgia F, De Pasquale L, Cacace C, Meo P, Guarneri C, Cannavo SP. Subcutaneous fat necrosis of the newborn: Be aware of hypercalcaemia. *Paediatr Child Health*. 2006;42:316-8.
- Burden AD, Krafchik BR. Subcutaneous fat necrosis of the newborn: a review of 11 cases. *Pediatr Dermatol*. 1999;16(5):384-7.
- Hogeling M, Meddles K, Berk DR, Bruckner AL, Shimotake TK, Cohen RS, et al. Extensive subcutaneous fat necrosis of the newborn associated with therapeutic hypothermia. *Pediatr Dermatol*. 2012;29(1):59-63.
- Lum CK, Solomon IL, Bachrach LK. Asymptomatic hypercalcemia in subcutaneous fat necrosis. *Clin Pediatr (Phila)*. 1999;38(9):547-50.
- Mahé E, Girszyn N, Hadj-Rabia S, Bodemer C, Hamel-Teillac D, De Prost Y. Subcutaneous fat necrosis of the newborn: a systematic evaluation of risk factors, clinical manifestations, complications and outcome of 16 children. *Br J Dermatol*. 2007;156:709-15.
- Norwood-Galloway A, Lebwohl M, Phelps RG, Raucher H. Subcutaneous fat necrosis of the newborn with hypercalcemia. *J Am Acad Dermatol*. 1987;16:435-9.

Er zijn geen relaties met farmaceutische industrieën gemeld.